

## A felnőtteknek szóló képzések jellegének, ezen belül az álláskeresőknek szóló képzések céljának és finanszírozásának változása hazánkban 2010 és 2020 között

Szabóné Tóth Éva

### Összefoglalás

*A felnőttképzéssel szemben támasztott alapvető elvárás lenne, hogy azonnal reflektáljon a munkaerőpiac valódi igényeire és a képzési kínálatot ne az éppen rendelkezésre álló kapacitások és erőforrások vezéreljék. Az álláskeresőknek szóló képzések célja, hogy az álláskeresők egy új piacképes szakma elsajátításával minél hamarabb visszakerüljenek az aktív munkaerőpiacra. Szekunder forrásból származó statisztikai adatsorok elemzésével az volt a célkitűzésem, hogy feltárjam a változó igényekhez való alkalmazkodás folyamatának jellegzetességeit. A képzések típusai közötti arányváltozások mellett elemeztem azok finanszírozási hátterét is a 2010 és 2020 közötti vizsgálati időszakban. Azt követően, hogy 2011-ig hazai forrásból valósult meg több képzés, a későbbiekben egyre csökkent annak szerepe és az EU-s forrásból finanszírozott képzések váltak dominánssá. Az állam által elismert OKJ szakképesítést adó képzésekre beiratkozott tanulók száma kisebb hullámvölgyek mellett növekvő tendenciát mutatott, az informatikai képzések esetében 2017 után markáns növekedés mutatkozott, a nyelvi képzések összesített létszáma azonban 2014 után visszaesett.*

**Kulcsszavak:** munkaerőpiac, felnőttkori tanulás, szakmai képzések, informatikai képzések, nyelvi képzések, finanszírozás

**JEL:** M53, P46

### Changes in the character of training for adults, including the purpose and funding of training for jobseekers in Hungary

#### Abstract

*The basic expectation for adult training would be that it should respond immediately to the real needs of the labour market and that training provision should not be driven by the currently available capacities and resources. Training for jobseekers aims to get jobseekers back into the active labour market as quickly as possible by helping them learn a new marketable skill. By analysing statistical data series from secondary sources, my objective was to explore the characteristics of the process of adaptation to changing needs. In addition to the changes in the share of different types of training, I also analysed their financing over the period between 2010 and 2020. Following the increase in nationally funded training up to 2011, its role has declined and EU-funded training has become dominant. The number of students enrolled in state-recognised courses leading to an NQR qualification has shown an increasing trend, with some minor ups and*

*downs. There has been a marked increase in IT courses after 2017, but the overall number of language courses has fallen after 2014.*

**Keywords:** *labour market, adult learning, vocational training, IT training, language training, financing*

**JEL:** *M53, P46*

## Bevezetés

Az Európai Unió szakpolitikája szerint az egész életen át tartó tanulás hozzájárul az emberek életminőségéhez és elősegíti a társadalmi kohéziót és a foglalkoztatás fejlesztését (Kok, 2000; Rothes et al, 2017). Az európai felnőttkori tanulási menetrend frissítéséről szóló tanácsi állásfoglalás (2011/C 372/01) kimondta, hogy a gazdasági anómia rövid és hosszú távú következményeinek kezelése érdekében a felnőtteknek javítaniuk kell szakmai készségeiket és képességeiket (Borbély-Pecze, 2021). Tekintettel a munkaerőpiac jelenlegi instabilitására és a társadalmi kirekesztés csökkentésére, ez különösen igaz az alacsonyan képzett munkaerőre (Hajdú-Konczi-Lipták, 2022). Azonban minden felnőtt, beleértve a felsőfokú végzettségűeket is, haszonélvezője lehet az egész életen át tartó tanulás koncepciója megvalósításának (Németh, 2019). A gazdaságban és a munkaerőpiacon gyorsuló ütemben zajló technológiai változások (az ún. Ipar 4.0 és a digitalizáció) ráirányították a figyelmet a munkaerőpiac igényeit gyorsan lekövetni képes képzési rendszer elvárásaira. Ezt felismerve Magyarország Kormánya 2019-ben döntött a felnőttképzési rendszer több lépcsőben történő megújításáról (ITM, 2020).

A szakképzés és a felnőttképzés eredményessége szempontjából nem mindegy, hogy milyen csatornákat, módszereket, érdekrendszereket, irányítási és intézményi struktúrákat fogadnak el a finanszírozásra. A finanszírozás a legfontosabb és leghatékonyabb szakmapolitikai érvényesítő eszköz, amelynek szinergiája különösen fontos a gazdaságfejlesztés szempontjából (Farkas, 2013).

Az iskolarendszeren kívüli felnőttképzési források általában három forrásból származnak:

- Kormányzati és Európai Uniósi finanszírozás,
- Vállalati finanszírozás,
- Személyes finanszírozás (Polónyi, 2014).

Az Európai Unióhoz való csatlakozás Magyarország oktatását és képzését is felértékelte, az Európai Közösséghez való csatlakozása során példátlanul sok pénzügyi forrás nyílt meg Magyarországon előtt (Farkas, 2016). A felnőttképzés finanszírozási forrása a központi költségvetés. A szakképzési finanszírozást és a Képzésfejlesztési Támogatási Törvényben biztosított szakképzési támogatást a szakképzési finanszírozási kötelezettek viselhetik, és ennek következtében képezhetik saját dolgozóit (Homicskó, 2017).

A 16/2016. (V. 27.) NGM rendelet szerint a felnőttképzésben részt vevő felnőttek részére támogatás nyújtható. A felnőttképzési törvény alapján aláírt felnőttképzési szerződés alapján fizetett képzési díjak részleges vagy teljes térítése, valamint oktatási és informatikai eszközök beszerzése, valamint felnőttképzést kiegészítő tevékenységekre (Homicskó, 2017). Kutatások ugyanakkor rámutattak arra is, hogy a támogatott felnőttképzéseken való részvétel eszközökből célkitűzéssé válhat az elsődleges munkaerőpiacról tartósan kiszorult álláskeresőknél számára (Hajdú-Konczi, 2021).

A végzettség komoly hatással van a továbbképzések elvégzésére. Az egész életen át tartó tanulás fontosságát elsősorban a felsőfokú végzettséggel rendelkezők és a szellemi munkát végzők ismerik fel (Gósi, 2009). Nemzeti források elsősorban a munkanélküliek és a hátrányos helyzetű csoportok

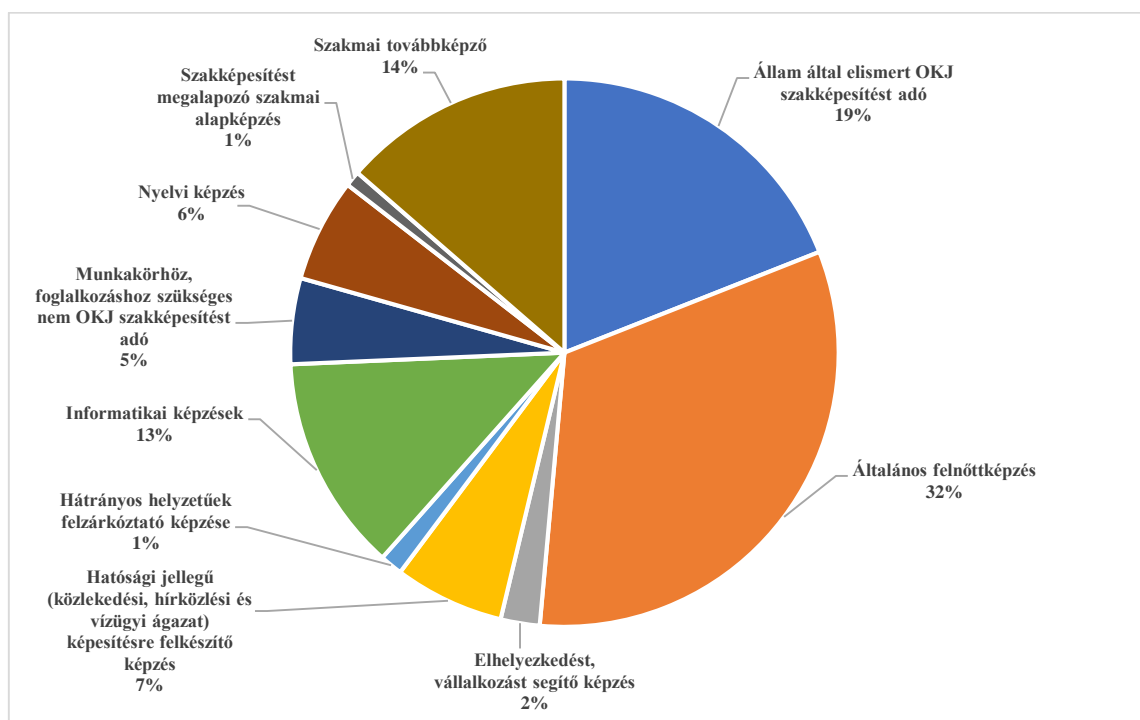
képzését finanszírozzák, másrészt egyes országos jelentőségűnek tartott fejlesztési programokat (Hajdú 2021a & 2021b). A szakképzési rendszer fontos célja, hogy a legmagasabb szaktudással rendelkező személyek munkaerőpiacra kerüljenek. Ennek biztosítására olyan pénzügyi eszközök bevezetése szükséges, amelyek a kitűzött célok elérését szolgálják (Bancsók-Kiss, 2006).

## Anyag és módszer

A tanulmány a felnőtteknek szóló képzések jellegét, azon belül pedig az álláskeresőknek szóló képzések célját és finanszírozásbeli változásait vizsgálja a 2010-2020 közötti időszakban Magyarországon. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium által szolgáltatott adatokra, valamint a Pest Megyei Kormányhivatal OSAP 1665-ös statisztikai felületének adatsoraira alapozott kutatás lefolytatása előtt a témakörben elérhető hazai és nemzetközi szakkönyveket és folyóirat cikkeket tekintetem át. Az elemzések során a képzési kategóriák jelentőségének bemutatására fókuszáltam, amelyeket kördiagram segítségével ábrázoltam. A vizsgált időszak változásait éves bontásban követtem nyomon, a trendeket oszlopdiagramok segítségével szemléltetve. Amennyiben a kutatási célok és az adatsorok jellege úgy kívánta, a két megközelítésmódot kombináltam. Az adatbázis összeállítását és elemzését Microsoft Excel 2016 program segítségével végeztem el.

## Eredmények

Az felnőtteknek szóló képzések jellege szerint leginkább az általános felnőttképzések (32%) és az állam által elismert OKJ szakképesítést adó (19%) képzések domináltak 2020-ban a beiratkozottak létszáma alapján. A mai magyar munkaerőpiacon nagyon fontossá vált a szakmai továbbképzés (14%), valamint az informatikai (13%) és a nyelvi képzések is (6%) (1. ábra).



1. ábra: A beiratkozott hallgatók számának eloszlása (%) hazánkban a képzés jellege alapján 2020-ban

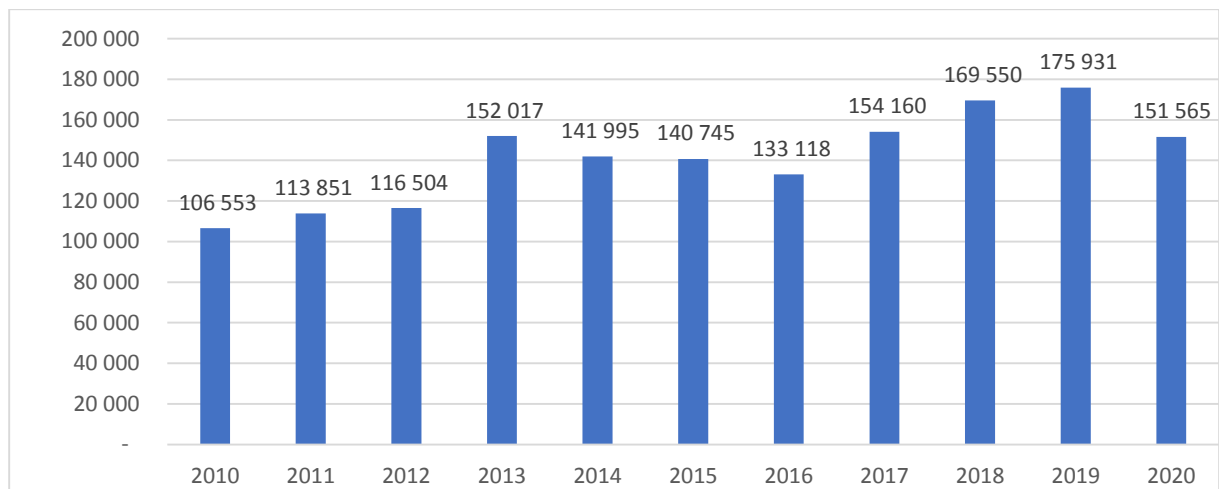
*Forrás: saját készítés az OSAP 1665-ös statisztika alapján*

Érdeemes azonban azt is megvizsgálni, hogy a képzési célok tekintetében hogyan változott a kereslet az álláskeresők körében a vizsgált időszakban (2010–2020). A szakmai képzések, amelyek államilag elismert OKJ-s végzettséget adtak, a vizsgált időszakban folyamatosan a legmagasabb képzési létszámot jelentették. A 2010 és 2020 közötti időszakon belül a legmagasabb beiratkozási létszám 2019-ben volt, majd 2020-ra egy viszonylag jelentős, 13,85% visszaesés figyelhető meg. Ezt a visszaesést a COVID járványnak okozta bizonytalanság is magyarázza, sokan az online képzésekkel szemben szkeptikusak voltak (2. ábra).

Azt itt feltétlenül meg kell jegyezni, hogy hazánk szakképzési rendszere 2021-től jelentős változáson ment keresztül. Az Országos Képzési Jegyzék (OKJ) helyét a szakmajegyzék váltotta fel. Jóval kevesebb alapszakma közül lehet választani, mindössze 175 db, a korábbi több mint 700-hoz képest. Módosult a szakképzési törvény, alapját a 2019. évi LXXX. szakképzési törvény és végrehajtó rendelete határozza meg. Fontos változás még, hogy a felnőttképzők már alapszakmák képzését nem végezhetik, a piaci alapon működő, képzéssel foglalkozó központok tanúsítványt állíthatnak ki, a hallgatók pedig a tanúsítvány birtokában, akkreditált vizsgaközpontokban szerezhethetik meg az államilag elismert bizonyítványukat.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium 2021-es közlése szerint a változás az alábbiak érdekében történt:

„A cél a teljes foglalkoztatás, az, hogy a gazdaság igényeihez idomuljon a szakképzés, és a munkaerőpiacon értékes és használható szakképesítések legyenek a képzési kínálatban egy sokkal egyszerűbb, átláthatóbb, egymásra épülő rendszerben.

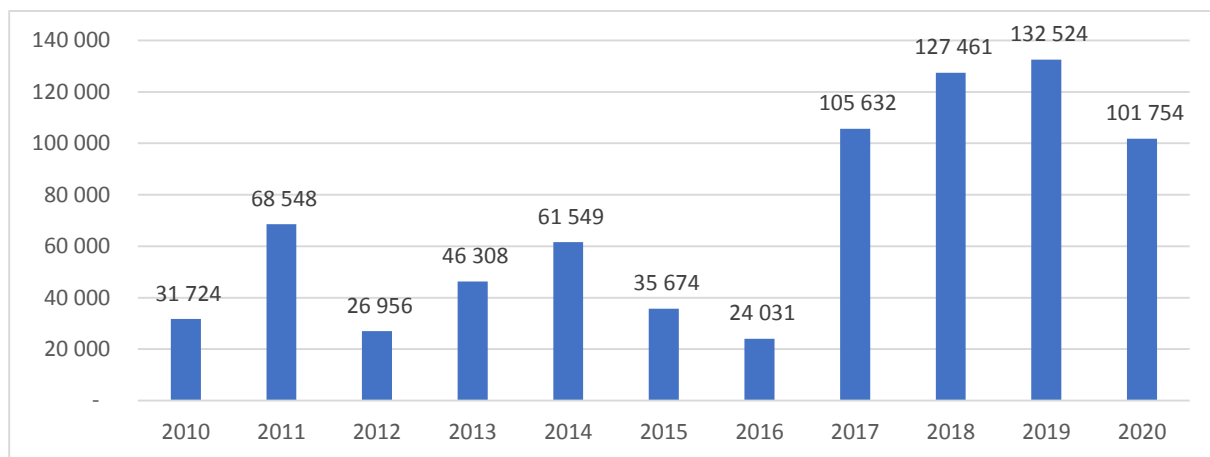


**2. ábra: Az állam által elismert OKJ szakképesítést adó képzésekre beiratkozott hallgatók száma (2010–2020), fő**

*Forrás: saját készítés az OSAP 1665-ös statisztika alapján*

Az informatikai képzésekre jelentkezők számai is jelentős változásokon ment keresztül az elmúlt 10-12 évben. 2011-ben még jellemzően az alapfokú számítógépes tanfolyamok iránt volt a legnagyobb a kereslet, majd később az ECDL vizsgára való felkészítő tanfolyamok iránt, annak köszönhetően, hogy az akkori álláskeresők jelentős száma még nem tanult, vagy csak nagyon alacsony szinten informatikát az általános és a középiskolákban. A munkaerőpiacon viszont folyamatosan növekedett az elvárás az informatikai kompetenciákat illetően.

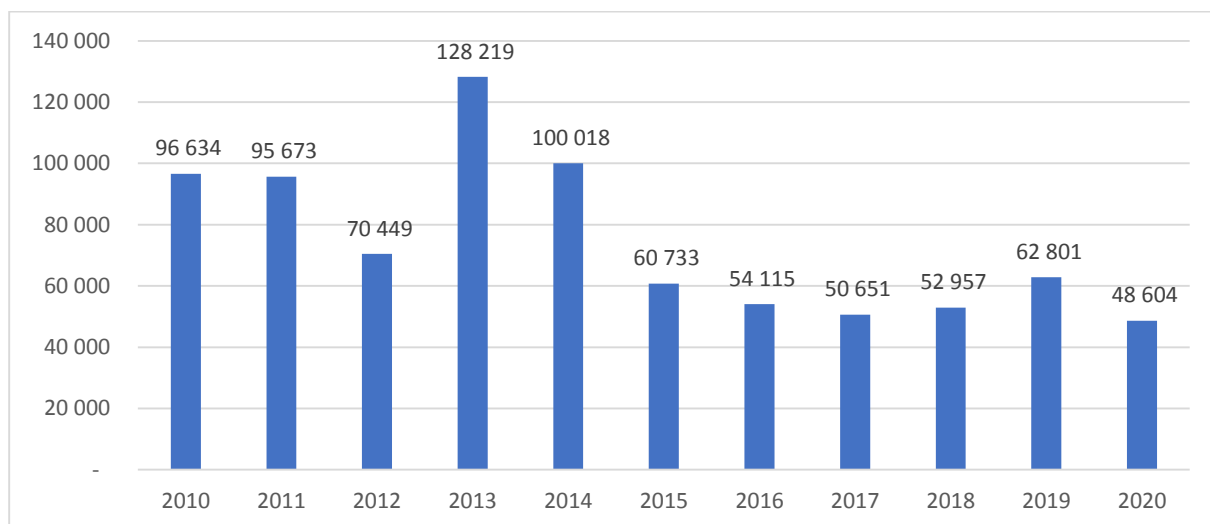
Azonban 2016-ra az álláskereső felnőttek már rendelkeztek alapfokú számítógépes ismeretekkel, így a piac átrendeződött és sokkal inkább a web-, programozó-, grafikus-, rendszergazda-, szoftverfejlesztő képzések iránt nőtt meg a kereslet, hiszen ezen ismeretek elsajátítása a munkaerőpiacon jelentős előnyökhöz juttatta az álláskeresőket (3. ábra).



**3. ábra: Informatikai képzésekre beiratkozott hallgatók száma (2010-2020), fő**

*Forrás: saját készítés az OSAP 1665-ös statisztika alapján*

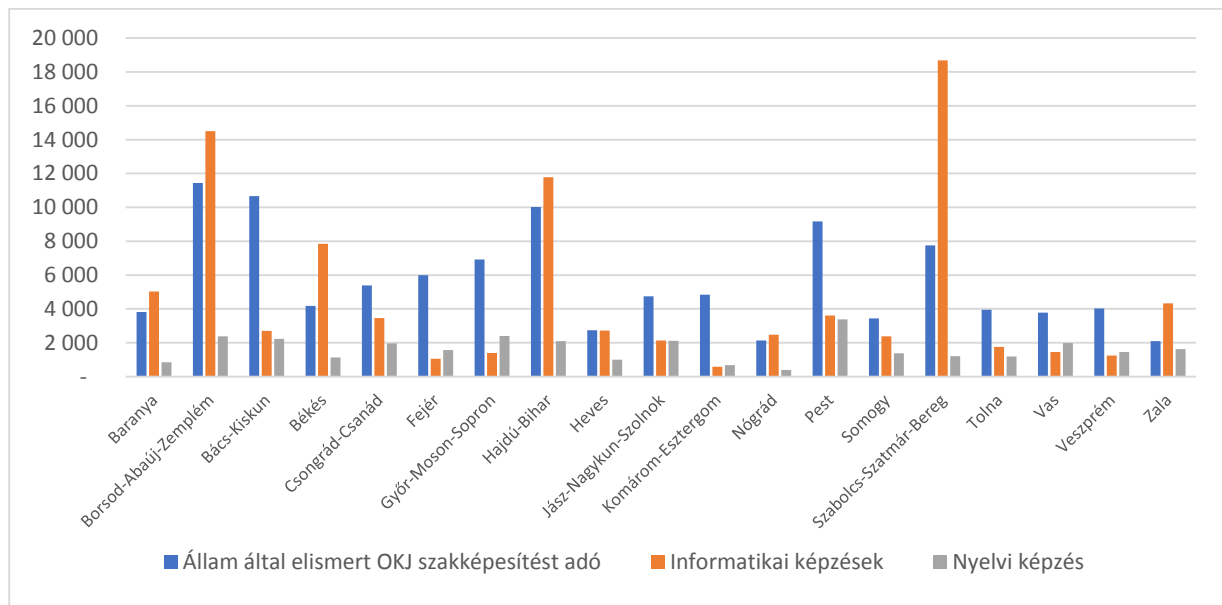
A munkaerőpiaci elvárások dinamikusan változnak és a munkavállalóknak ehhez a változásokhoz gyorsan alkalmazkodnia kell. Hazánkban is az elmúlt években egyre nagyobb elvárás a munkaerőpiacon elhelyezkedni kívánóktól a magas szintű idegen nyelvismeret. Az alábbi ábrán (4. ábra) jól látható, hogy 2013-ben volt a legmagasabb a felnőtteknél a nyelvi képzésekre beiratkozottak száma (128 219 fő) majd 2013 óta gyakorlatilag folyamatosan csökkent. Ez elsősorban azzal magyarázható, hogy már az általános iskolákban, de főképpen a középiskolákban jelentősen erősödött az idegen nyelvi oktatás, ma már nem ritka, hogy 1 vagy akár 2 nyelvvizsgálóval kerülnek ki a hallgatók a középiskolákból. Vagyis kisebb a kereslet a piacon meghirdetett nyelvtanfolyamok iránt.



**4. ábra: Nyelvi képzésekre beiratkozott hallgatók száma (2010-2020), fő**

*Forrás: saját készítés az OSAP 1665-ös statisztika alapján*

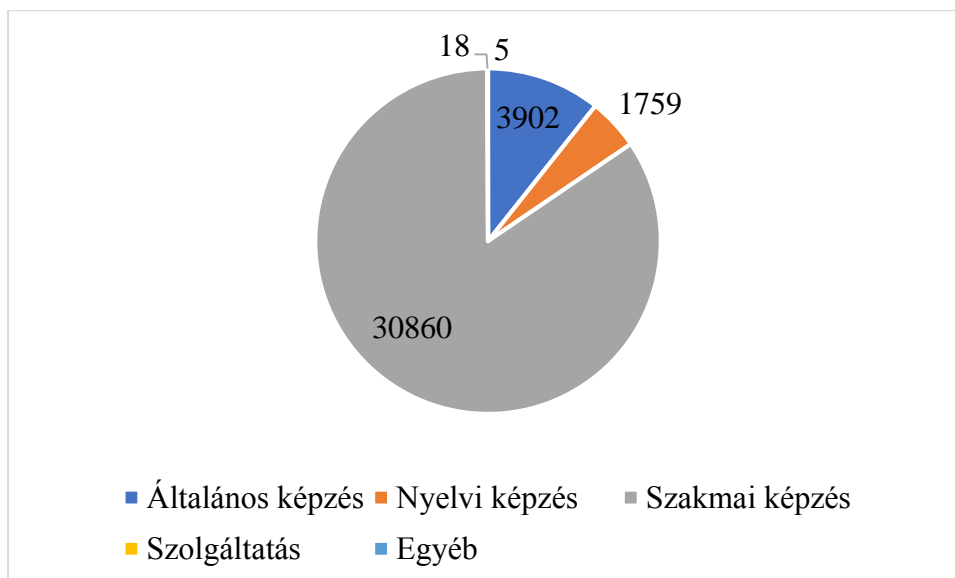
Érdeemes azt is megvizsgálni, hogy az előbbieken megvizsgált három képzési cél (az állam által elismert OKJ szakképesítést adó képzések, informatikai képzések és a nyelvi képzések) népszerűsége hogyan alakult az egyes megyékben 2020-ban. Az OKJ szakképesítést adó képzésekre Borsod-Abaúj-Zemplén megyében iratkoztak be a legtöbben, amit Bács-Kiskun és Hajdú-Bihar megye követ, a legkevesebben pedig Zala megyében. Informatikai képzések terén kiemelkedő volt a beiratkozási hajlam Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, több mint 18 000 fő kezdett el valamilyen informatikai képzést. Borsod-Abaúj-Zemplén és Hajdú-Bihar megyében még rendkívül magas ez a szám, ami azt feltételezi, hogy ebben a régióban a legnagyobb a lemaradás az informatikai kompetenciákat illetően. A nyelvi képzéseken résztvevők száma szerint az egyes megyék között szignifikáns különbség nem látható.



**5. ábra: OKJ szakképesítést adó, informatikai és nyelvi képzésekre beiratkozott hallgatók száma (fő) 2020-ban**

*Forrás: saját készítés az OSAP 1665-ös statisztika alapján*

Az álláskeresőknek szóló képzések célja szerint leginkább (84,4%) a szakmai képzések domináltak. Egy új szakmát adó képzés visszalendítheti az álláskeresőt a munka világába, hiszen egy új piacképes végzettség új ajtókat nyithat meg a munkanélküliséggel küzdő személyek életében. Az általános képzések is nagy szerepet (10,6%) kaptak a támogatott képzések között, melybe beletartoznak a személyiség fejlesztő hosszabb távú tréningek, álláskeresési technikákat bemutató tréningek és az alapfokú iskolai végzettséghez való hozzájutást segítő képzések. A mai magyar munkaerőpiacon nagyon fontossá vált az idegen nyelvtudás, ennek következtében a támogatott képzések között megjelent 4,8%-os részesedéssel. Az egyéb- és szolgáltatás képzések mértéke alig érte el a 0,06%-ot, azaz összesen a vizsgált 11 évben 23 képzés volt ide sorolható (6. ábra).



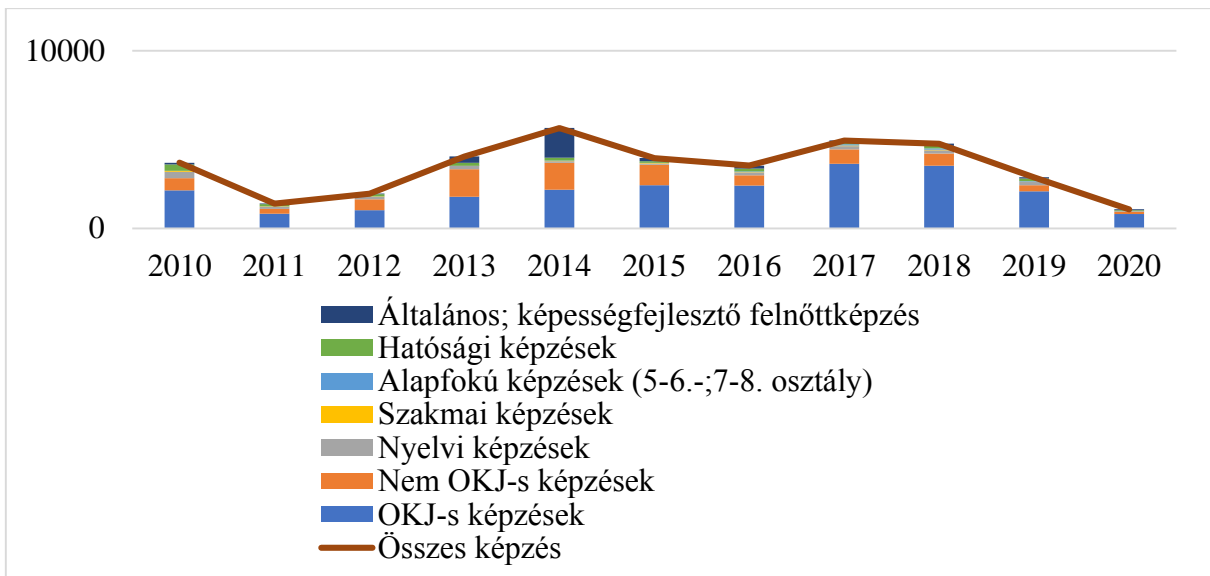
**6. ábra: Az álláskeresőknél szóló képzéseknek a képzés célja szerinti eloszlása Magyarországon a vizsgált időszak (2010-2020) egészére vonatkozóan**

*Forrás: saját készítés az Innovációs és Technológiai Minisztérium adatai alapján*

Hazánkban összesen 37 966 darab képzést indítottak kimondottan álláskeresőknél a vizsgált időszakban, melyeken 508 450 fő vett részt, ami azt jelenti, hogy az átlagos csoportlétszáma 13,3 fő volt. A Kormányhivatalok által indított képzések csoportlétszáma minimum 12 fő, azaz ezt a kritériumot meghaladta a képzéseken résztvevők átlagos létszáma. A vizsgált időszakot két részre osztanám, a 2010-2014-ig terjedő időszakban dinamikus növekedés látható a képzések darabszámának tekintetében, amikor is 2014-ben több mint 5 600 db képzés valósult meg az álláskeresőknél Magyarországon. A második időszakban 2015-től 2020-ig csökkenő tendencia figyelhető meg, ami 2020-ra elérte a legkevesebb (1075) képzési darabszámot. A képzések között legnagyobb arányban az Országos Képzési Jegyzékben szereplő szakmai képzések domináltak, melyet azon szakmai képzések követtek, amelyek nem szerepelnek az Országos Képzési Jegyzékben. Ezek a képzés típusokon kívül még a nyelvi és a hatósági képzések domináltak, a 7. ábrán feltüntetett képzések csak elvétve voltak jelen a mintában.

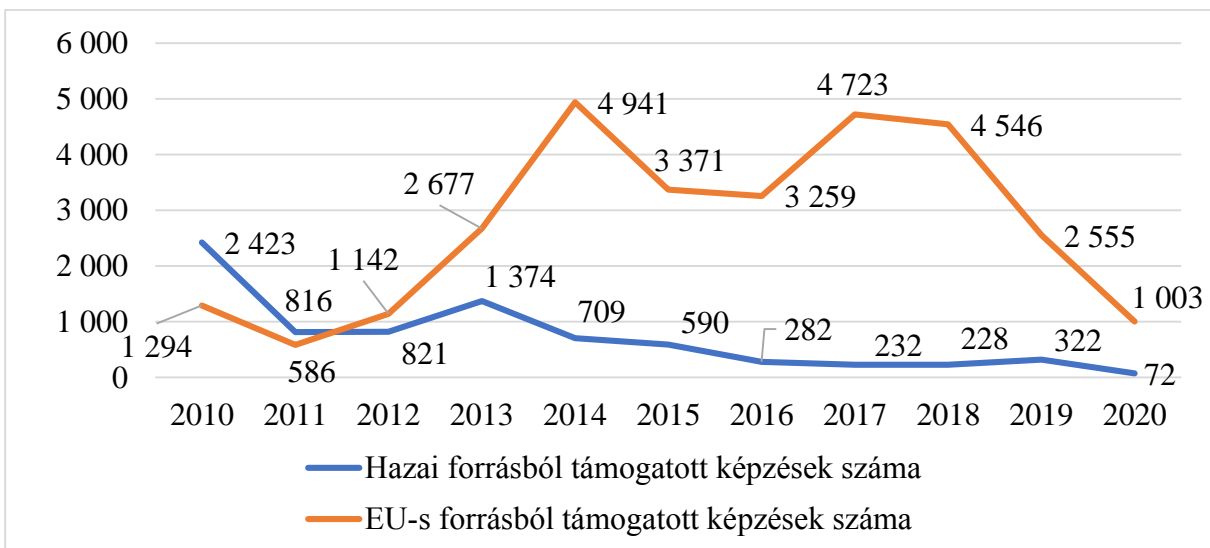
A képzések finanszírozása szerinti eloszlásban a vizsgált időszak első két évében még a hazai forrásokból támogatott képzések domináltak, majd folyamatosan csökkenni kezdtek. Az Európai Unió által támogatott képzések 2012-ben már meghaladták a hazai forrásból támogatott képzések darabszámát. Az EU által támogatott képzések 2014-ben érték el a legnagyobb értéket, majd csökkenni kezdtek, 2020-ra a vizsgált időszak legalacsonyabb képzési számát érte el. A hazai forrásból finanszírozásra kerülő képzések számát tekintve már elhanyagolható darabszámmal jelentek meg 2020-ra (8. ábra).

A felnőtteknek szóló képzések jellegének, ezen belül az álláskeresőknél szóló képzések céljának és finanszírozásának változása hazánkban 2010 és 2020 között



7. ábra: Az álláskeresőknél szóló képzések típus szerinti megoszlása hazánkban (2010-2020)

Forrás: saját készítés az Innovációs és Technológiai Minisztérium adatai alapján



8. ábra: Az álláskeresőknél szóló képzések (db) finanszírozásának eloszlása hazánkban (2010–2020)

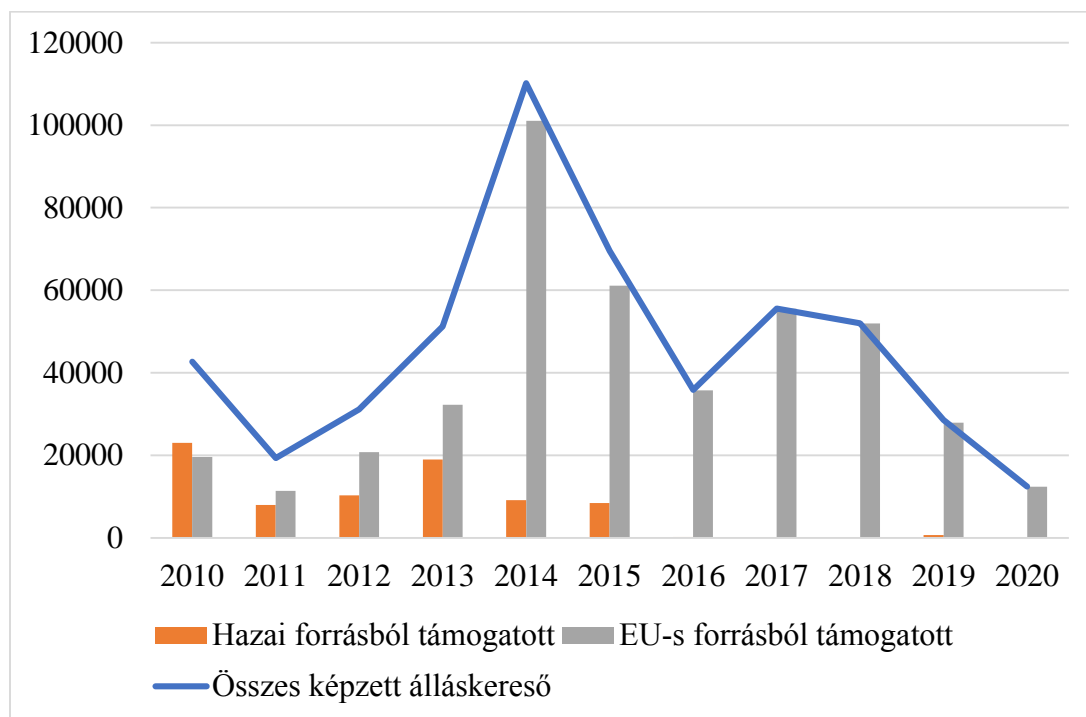
Forrás: saját készítés az Innovációs és Technológiai Minisztérium adatai alapján

A képzési formákat tekintve, mind az Európai Unió, mind a Magyar Állam leginkább a hagyományos, személyes kontaktusban zajló képzéseket támogatta. A hagyományos képzések 99,7%-os részarányban voltak jelen a vizsgált időszakban. Az e-learning és a távoktatás elenyészve jelentek meg, azonban a két képzési forma között az e-learning szerepelt magasabb részarányban (0,21%).

Az álláskeresőknél szóló felnőttképzésben résztvevők száma hasonló képet mutat, mint a képzések darabszáma. A vizsgált időszak első évében, még a hazai forrásból támogatott álláskereső volt nagyobb létszáma, majd folyamatos csökkenő tendenciát vett (egyéni kiugró létszám 2013-ban volt, amikor majd 19 ezer fő került képzéssel támogatásra). A legkevesebb hazai forrásból támogatott képzett 2018-ban volt 37 fő, ami 2020-ra majdnem megduplázódott 64 fővel.



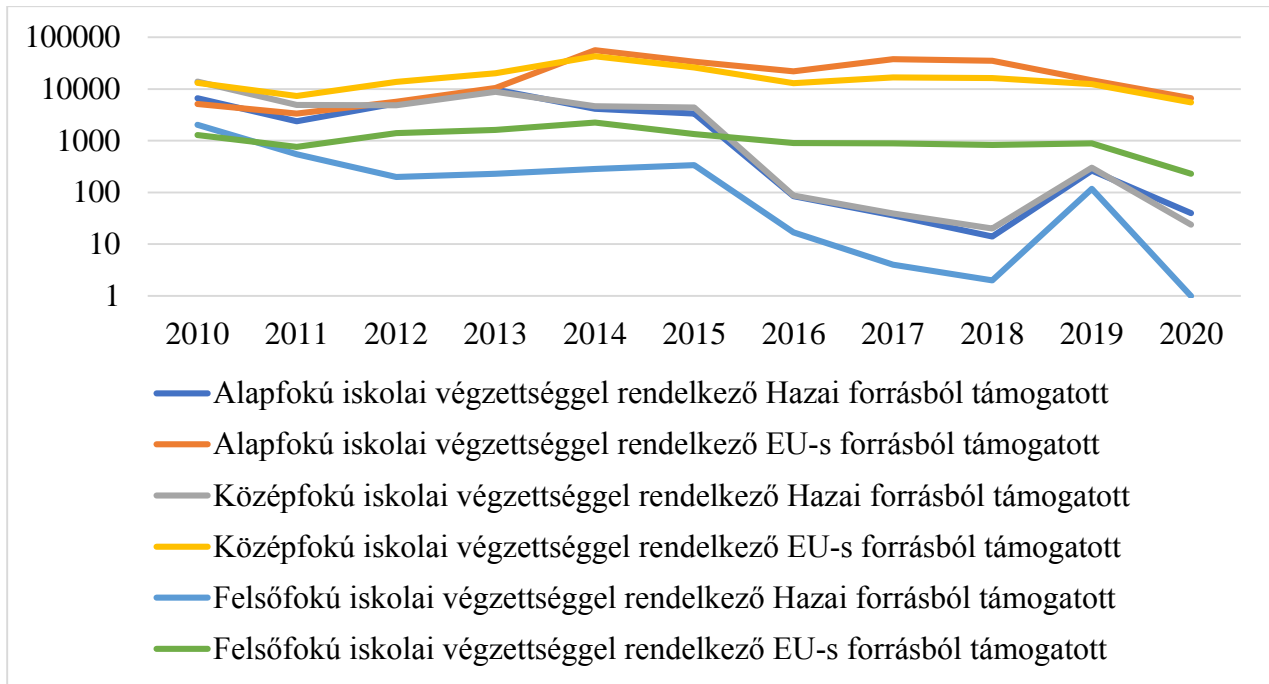
Az EU által támogatott képzettek 2011-től minden évben többszöröse volt a hazai forrásénak. A legnagyobb különbség 2018-ban, amikor a képzettek 99,9%-a Európai Unió forrásból került képzésekbe bevonásra (9. ábra).



**9. ábra: Az álláskeresőknek szóló képzésekbe bevontak létszámának (fő) alakulása finanszírozás szerint (2010–2020)**

*Forrás: saját készítés az Innovációs és Technológiai Minisztérium adatai alapján*

Az álláskeresőknek szóló képzésekben leginkább alapkü- és középfokú iskolai végzettséggel rendelkezők kerültek bevonásra. Magasabb arányban (51,9%) voltak jelen alapkü iskolai végzettséggel rendelkezők. A középfokú iskolai végzettséggel beiskolázásra került álláskeresők részaránya 44,9% volt. A felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők aránya alig haladta meg a 3%-ot. A vizsgált időszakban 2010-2013-ig a középfokú iskolai végzettséggel rendelkezők domináltak, majd az ezt követő időszakban magasabb létszámban voltak jelen az alapkü iskolai végzettséggel rendelkezők. A vizsgált időszakban az iskolai végzettségeket tekintve hasonló értékkel indultak, majd az időszak végére teljesen szétnyílt a támogatásba bevont álláskeresők iskolai végzettség szerinti eloszlása. Az Európai Unió által finanszírozott képzettek legmagasabb iskolai végzettség szerinti eloszlása egyenletesnek mondható a vizsgált időintervallumban, a hazai forrásból támogatott álláskeresők iskolai végzettség hektikusabbnak mondható, hisz ebben a támogatási formában volt a legnagyobb csökkenés a létszámokat tekintve (10. ábra).



10. ábra: Az álláskeresőknél szóló képzéseken résztvevők iskolai végzettség és finanszírozásuk szerinti eloszlása (2010–2020)

*Forrás: saját készítés az Innovációs és Technológiai Minisztérium adatai alapján*

## Köveztetések és javaslatok

Az álláskeresőknél szóló képzések finanszírozása teljesen átalakult a vizsgált időszakban. A vizsgált időszak elején még a hazai forrásból támogatott képzések domináltak, majd csökkenő tendenciát vettek és az Európai Unió által támogatott képzések szerepe vált elsődlegessé, majd kizárólagossá. A képzések tekintetében minden vizsgált évben a szakmai képzések indultak a legnagyobb számban, amelyen belül az Országos Képzési Jegyzékben szereplő képzések voltak meghatározók. A képzések darabszámát tekintve 2014-ben volt bejelentve a legtöbb összességében, amit az álláskeresői és közfoglalkoztatotti létszám változása is alapvetően befolyásolt. A vizsgált időszakban az átlagos csoportlétszám meghaladta 13 főt. A legtöbb képzésbe bevont álláskereső alacsony iskolai végzettséggel rendelkezett és csak elvétve voltak jelen felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők.

A hazai forrásból támogatott képzések csökkenésével párhuzamosan a képzésben résztvevők létszáma növekedett az EU-s források nagyobb volumenű felhasználásával, így nem érintette negatívan az álláskereső átképzését. A képzések elvégzése után azonban támogatásra kerülhetnek álláskeresői tréningeken való részvételre, tovább erősítve munkaerő-piaci pozíciójukat. A képzési kategóriák közötti eloszlás alapján elmondható, hogy a szakmai és informatikai képzések növekvő számú elvégzésével nagyobb lehet az újonnan megszerzett ismeretek összesített munkaerőpiaci potenciálja.

## Hivatkozott források

- Bancsók, J. – Kiss, I. (2006): A felnőttképzési támogatási rendszer elemzése, különös tekintettel a normatív támogatásokra, javaslat a rendszer korszerűsítésére. Kutatási zárótanulmány. Nemzeti Felnőttképzési Intézet, Budapest, 11. <http://mek.oszk.hu/06600/06649/06649.pdf> (letöltés ideje: 2022.11.10.)
- Borbély-Pecze, T. B. (2021): Felnőttképzés, felnőttkori tanulás, társadalom és munkapiac a 21. század elején. Új Munkaügyi Szemle, 2(3), 2–11.
- Farkas, É. (2013): A szak- és felnőttképzés gyakorlata. SZTE JGYPK, Szeged.
- Farkas, É. (2016): A felnőttképzés jogi szabályozása, minőségbiztosítása, finanszírozása Magyarországon. Kézirat, Háttértanulmány az Oktatási Hivatal megbízásából.
- Gósi, Zs. (2009): Mérlegen az ember – Az emberi erőforrás értéke a vállalatok képzési gyakorlatának tükrében. Doktori (PhD) értekezés. Nyugat-magyarországi Egyetem, Közgazdaságtudományi Kar, Széchenyi István Gazdálkodás és Szervezéstudományok Doktori Iskola, Sopron, 120. [http://www.nyime.hu/fileadmin/dokumentumok/ktk/Kepzes\\_doktori/2009/2009\\_GosiZsuzsanna\\_d.pdf](http://www.nyime.hu/fileadmin/dokumentumok/ktk/Kepzes_doktori/2009/2009_GosiZsuzsanna_d.pdf) (letöltés ideje: 2022.11.10.)
- Hajdú, D. (2021a): Európai uniós forrásból támogatott munkaerő-piaci képzések területi eloszlása Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. *Studia Mundi – Economica*, 8(1), 24–36. <https://doi.org/10.18531/Studia.Mundi.2021.08.01.24-36>
- Hajdú, D. (2021b): Aspects Regarding the Development of “Adult Training” Programs for Jobseekers in Borsod-Abaúj-Zemplén County. *Romanian Journal of Regional Science*, 15(2), 15–36.
- Hajdú, D. – Koncz, G. (2021): Megélhetési tanulók a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei felnőttképzésben. *Területi Statisztika*, 61(2), 229–254. <https://doi.org/10.15196/TS610206>
- Hajdú, D. – Koncz, G. – Lipták, K. (2022): A közfoglalkoztatottak munkaerőpiacra való kilépését segítő képzések Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, 2016–2020. *Területi Statisztika*, 62(5), 510–537. <https://doi.org/10.15196/TS620502>
- Homicskó, Á. O. (2017): A szakképzési és felnőttképzési rendszer és az ezekhez kapcsolódó támogatások bemutatása In: Kun, A. (szerk.) *Az egész életen át tartó tanulás (lifelong learning) jogi keretei a munka világában, különös tekintettel a munkaviszonyra*. Patrocinium Kiadó, Budapest, pp. 299–326.
- ITM (2020): A felnőttképzés megújítása. 46 p. <https://kormany.hu/dokumentumtar/a-felnottkepzes-megujitasa-2020>
- Kok, W. (2004): Facing the challenge. The Lisbon strategy for growth and employment. Report from the High Level Group chaired by Wim Kok. Publications Office of the European Union: Luxembourg.
- Németh, B. B. (2019): From Adult Education to Learning Cities: The Changing Faces of University Lifelong Learning in the Context of Quality Education and Sustainable Development Goals. In: Orlović Lovren, V. – Peeters, J. – Matović, N. (Eds.): *Quality of Education: Global Development Goals and Local Strategies*. University of Belgrade, Institute for Pedagogy and Andragogy, Faculty of Philosophy, Belgrád, Szerbia, pp. 29–48.
- Polónyi, I. (2014): A felnőttképzés finanszírozása: Vitaindító In: Kálmán, Anikó (szerk.) *9. Magyar Nemzeti és Nemzetközi Lifelong Learning Konferencia*. MELLearn Felsőoktatási Hálózat az életen át tartó tanulásért Egyesület, Debrecen, pp. 1–9.

Roths, A. – Lemos, M. S. – Gonçalves, T. (2017): Motivational Profiles of Adult Learners. *Adult Education Quarterly* 67(1), pp. 3-29. <https://doi.org/10.1177/0741713616669588>

## Szerző(k)

**Szabóné Tóth Éva**

ORCID [0009-0001-4566-9758](https://orcid.org/0009-0001-4566-9758)

PhD-hallgató

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Gazdaság- és Regionális Tudományi Doktori Iskola

E-mail: [szabone.toth.eva@uni-mate.hu](mailto:szabone.toth.eva@uni-mate.hu)

*A folyóiratra a Creative Commons 4.0 standard licenc alábbi típusa vonatkozik:*  
[CC-BY-NC-ND-4.0.](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

